СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 45. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 27-го лютого 1942. No. 45. Jersey City, N. J., Friday, February 27, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Американська Маринарка Знищила Досі 56 Ворожих Кораблів - Американські Летуни в Бурмі Зістрілили в Однім Дні Понад Тридцять Боєвих Японських Літаків

ДЕЙВИС ВЗИВАЄ ДО ПОСИЛЕНОЇ ДОПОМОГИ СОВЄТАМ

НЮ ЙОРК. Джозеф Е. Дейвис, б. американський амбасадор до Совєтської Росії та Бельгії, заявив на бенкеті, влаштованому Демократичною Радою в готелі Волдорф-Асторія, що Америка мусить дати всебічну поміч червоній армії, бо заломання совєтського фронту може остаточно спричинити заломання цілого демократичного фронту. Своє твердження про негайну всебічну допомогу для СССР Дейвис піддержував тим, що з весною червона армія може понести поразку, а з поступом німецьких військ вперед, Совєтський Союз може бути цілком ізольований від решти світа. Б. амбасадор відтак сконцентрував своє гостре слово на тих американських ізоляціоністах та угодовцях, які є проти допомоги комуністичній Росії, заявляючи, що така допомога причиниться до поширення комунізму по цілому світі. Дейвис висміяв небезпеку комунізму для Америки. Це є ворожа пропаганда, казав він, що старається збільшити мнимі небезпеки з боку большевизму, щоб тим робом підмінувати ці постачання, які йдуть з Америки до Росії. Називаючи Сталіна „практичним політиком", Дейвис взивав американців до зміцнення допомоги червоній армії, перестерігаючи, що евентуальний упадок Росії мав би катастрофальні наслідки на вислід теперішньої ... Ви...

У. Н. Союз Закупив Додаткових $50,000 U. S. Defense Bonds і $12,000 Канадійських Бондів та Жертвував Черговий $500 на А. Ч. Х.

ДЖЕРЗІ СИТІ (Ню Джерзі). — Третього дня нарад, в середу, Головний Уряд У. Н. Союзу однодушно рішив закупити додаткових американських оборонних бондів на суму $50,000, а на $10—12 тисяч канадійських оборонних бондів. Водночас одноголосно постановив жертвувати черговий $500 на Американський Червоний Хрест. Попередньо він жертвував на А. Ч. Хрест $500.

ДАЛЬШІ СПРАВИ НАРАД.

Того самого дня Головний Уряд дискутував над звітом головного касієра У. Н. Союзу, п. Р. Слободяна. В дискусії порушено такі справи: видатки на спортову акцію; інвестиції в реальності; відсотки від морґеджів; фонди бувших членів Згоди Братств; „груп іншуренс"; видатки на „Свободу". Після дискусії уділено головному касієрови Р. Слободянови одноголосно вотум довіря.

ЗАЯВА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

В дискусії над звітом Контрольної Комісії по... авлено запит, чи Контрольна Комісія в господарці Уряду знайшла щось таке, що справді кидалоб тінь на цілу нашу інституцію? Голова Контрольної Комісії, п. ... Капітула заявив, ... з огляду на вищі напади і клевети, які появлялися в деяких газетах проти У. Н. Союзу, головна контрольна комісія перевела основну контролю та звернула спеціяльну увагу на провірку організаційного життя У. Н. Союзу. У тій цілі докладно провірила кореспонденцію і засягла окремих інформацій всіх членів екзекутиви У. Н. Союзу та адвоката, а по осягненню опінії і окремих інформацій від відповідних державних чинників, головна контрольна комісія отсим стверджує та заявляє членів, що всякі розповсюджувані клевети і напади проти У. Н. Союзу не мають ніякої основи.

Найкращою відповіддю на того рода обвинувачення є посилена праця в користь Америки в її стремлінню розгромити всіх тоталітарних диктаторів.

Після дискусії уділено одноголосно вотум довіря наперед цілій комісії, а опісля поодиноким членам комісії: Д. Капітулі, д-рови В. Ґалановй, д-рови А. Кібзеєви, Р. Смукови, С. Куропасеві. Далі приступлено до дискусії над звітами Головних Радних, по чім їм усім ухвалено одноголосно вотум довіря.

Підчас пополудневого засідання обширно обговорювано збільшення нагород для відділових урядників. По обширній дискусії ухвалено більшістю голосів підняти нагороду відділовим секретарям з двох і пів відсотка на три і пів відсотка, а предсідникам і касієрам відділів збільшити подвійно нагороду за кожного ново приєднаного члена. Передискутовано справу союзового захисту для старців та поручено ту справу Головній Екзекутиві до дальшого провірення. Докладно обговорено справу уділювання нових морґеджів і ухвалено в тій справі відповідні директиви.

ГОЛОВНИЙ БУРМСЬКИЙ ПОРТ, РАНГУН, В ОГНІ

ЛОНДОН. — Британські війська опустили Рангун. Покищо залишились в ньому останні британські стежі. Японці ще не вступили до нього. Відступаючи з Рангуну британці попідпалювали всі важні місця, так, що майже ціле місто знаходиться в полумені. Місцеве населення поспішно втікає з міста. Злочинні елементи почали собі гуляти по місті й грабувати все, що попало. Англійські газети отверто стверджують, що нема що себе далі дурити, що Бурму можна вдержати. Бурма вже пропала. Але ще час подумати про те, щоб вдержати Британську Індію. Японські війська ще не дійшли до відомого Бурмського Шляху, через який плила поміч для Китаю. Але вони віддалені від того шляху лише кільканадцять миль. Китайський маршал Чіян Кай Шек вислав найкращі частини до Бурми, щоб ті помагали відбивати британцям японські наступи. Військові кола мають малу надію, що в Бурмі наступ японців вдасться спинити. Японці роблять тепер заходи, щоб здобути столицю Бурми, Манделей. Про можливість здобуття Бурми британці і китайці думали вже давно і давно вже почали будувати другий шлях до глибини Китаю, якого японцям буде тяжко досягнути.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ПОЧИНАЄ ДОХОДЖЕННЯ В СПРАВІ „НОРМАНДІЇ"

ВАШИНҐТОН. — Морська Комісія палати послів зачала доходження в справі пожару на сконфіскованім американським урядом французькім кораблі „Нормандії", переслухуючи наразі чотири особи, які ознакомлені з тою подією. Серед покликаних свідків був також конґресмен Линч з Ню Йорку, тому, що в одній зо своїх промов в палаті послів він заявив, що має багато інформацій щодо можливих причин пожару на „Нормандії". Комісія задумує перенестися до Ню Йорку, де буде переслухувати свідків.

ГЕРОЙСТВО АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ

НА ОСТРОВІ ЯВА. — Тепер виходить на верх, з яким геройством американські боєві кораблі боролись з японськими кораблями біля острова Балі, коли то японці втратили 16 боєвих кораблів а кількадесять транспортових. Один американський нищівник, якого вже попередньо ушкодили японські кораблі тяжкого калібру, не звертаючи уваги на свої ушкоджені керівниці, та ранених моряків, подався просто в огонь боротьби, вистрілюючи водночас зо всіх своїх гармат і торпедових труб. Японці теж відповідали всім, що в них було, але стрільна японських гармат, на щастя проходили американський корабель мимо. Внаслідок наступу американського нищівника кілька японських кораблів вибухло вогнем, декілька замовкло, інші перехилились на бік і почали потапати.

МАСАРИК ЗА ЗМІЦНЕННЯ ВОЄННИХ ЗУСИЛЬ

НЮ ЙОРК. — Ян Масарик, міністер заграничних справ чеського уряду в Лондоні, заявив в промові з нагоди „Чехословацького Дня", що Обеднані Держави повинні зміцнити свої воєнні зусиля на 120%, бо надходячі місяці будуть дуже критичні. Він заявив, що тільки збільшення воєнної продукції допоможе аліянтам, які мають всі дані, щоб виграти цю війну. Одначе він перестеріг американців, щоб вони не думали, що Німеччина чи Японія заваляться зо середини. Обидві держави є дуже сильні та приготовані до довгої війни, кінчив Масарик.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ЗНИЩИЛА ДЕСЯТКИ ВОРОЖИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНҐТОН. — Департамент маринарки повідомляє, що американська фльота разом з фльотою Обєднаних Держав віднесла великі успіхи на водах Атлантику та Тихого Океану. За останні два місяці на Атлантику ворожі субмарини атакували 114 кораблів Обєднаних Держав. Американські кораблі знищили три ворожі субмарини, а 4 значно ушкодили. На Тихому Океані американська фльота знищила: 15 боєвих кораблів, ушкодила 2, 38 торговельних кораблів, три ушкоджено. Разом затоплено 53 боєвих і торговельних кораблів, 5 ушкоджено, а щодо 7 то є здогади, що також затоплені, хоч не провірено. Морські експерти твердять, що нанесені японцям втрати перевищають значно японські спроможности будувати нові кораблі.

ЗАВЗЯТІ БОЇ АМЕРИКАНЦІВ І БРИТІЙЦІВ В БУРМІ

ЛОНДОН. — Повідомлення з головної кватери Королівської Повітряної Фльоти вказують, що американські та британські летуни знищили щонайменше 30 японських літаків в Бурмі. Американські й британські літаки далі атакують японські воздушні формації та завдають ворогові значні втрати. Сухопутний фронт держиться над рікою Сітанг, 50 миль на північ від міста Рангун. Німецькі звідомлення з Берліна подають, що японські війська знаходяться 18 миль від Рангун.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ПРО ІНТЕРНУВАННЯ ЧУЖИНЦІВ

ВАШИНҐТОН. — Ґенеральний прокуратор Бидл заявив, що з 1,084 чужинців ворожих держав 448 замкнено до таборів на цілий час війни, 421 є під доглядом, а 215 випущено негайно по їх арештуванні. Від часу вибуху війни агенти ФБІ арештували загалом 5,151 чужинців ворожих держав, серед яких було 3,250 японців, 1,532 німців та 369 італійців. В справі їх далі ведеться переслухання, які переводять спеціяльно до того створені комітети. Ці, що задержані на час війни, передані до концентраційних таборів.

НІМЦІ ПІД ВЯЗМОЮ В КРИТИЧНІЙ СИТУАЦІЇ

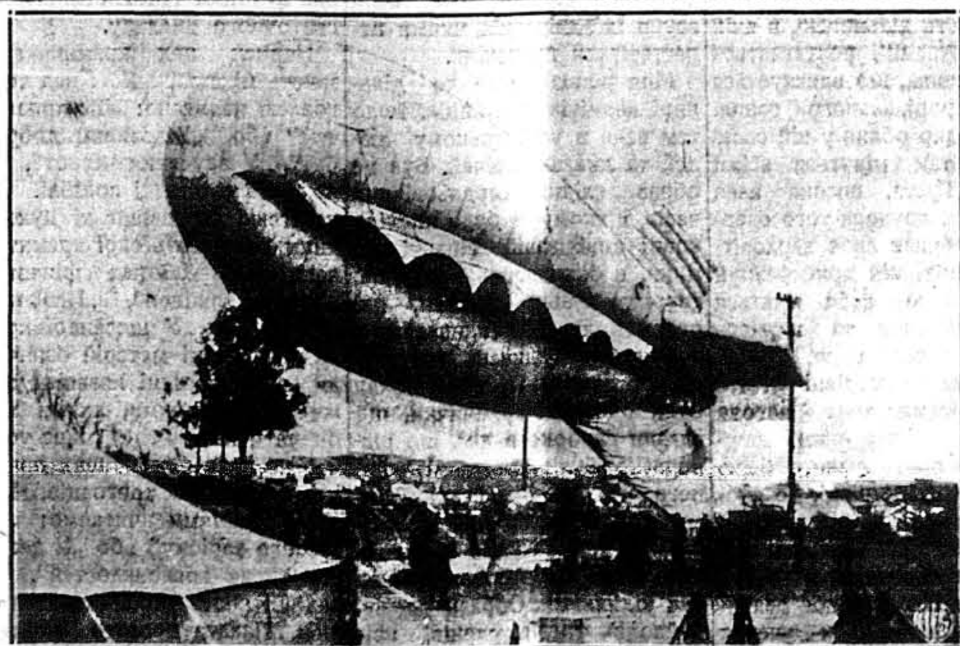
БЕРН. — Совєтські звідомлення подають, що в околицях Вязми 30,000 німецької армії знайшлось в дуже критичній ситуації і вони мусять боротись на смерть і життя, щоб вирватись з того невигідного для них положення. Совєтські війська натискають на них з двох сторін і загрожують цілковитим розгромом. Совєтські звідомлення також подають, що їхні війська обходять місто Харків на Україні і беруть тамошню залогу з кількох сторін. Зате німецькі звідомлення заперечують, начеб в околицях Старої Русси совєтські війська віднесли велику перемогу, вбиваючи 13,000 німців. Зовсім навпаки, це німці віднесли перемогу і вбили 14,000 совєтських вояків, кажуть німецькі звідомлення. Водночас німці признають, що совєтські війська сильно наступають. В околицях Старої Русси вони виконали поверх 300 наступів, кажуть самі німці.

ПАНІ ЛОНДІН ОБОРОНЯЄ ВІРЕКА

ВАШИНҐТОН.—Норма Лондін, вдова по б. сенаторови Лондінови з Міннесоти, заявила перед федеральним судом, що вона ніколи не чула, щоб Джордж Сильвестер Вірек, тепер на суді за ширення німецької пропаґанди, висказував, протиамериканські погляди. Вона також казала, що її покійний муж ніколи не одержував листів з німецької амбасади.

АРҐЕНТИНА НЕ ПУСКАЄ ВИГНАНИХ ДИПЛЬОМАТІВ ДЕРЖАВ ОСІ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Арґентинський уряд поробив рішучі заходи, щоб Буенос Айрес не став центром для італійських, німецьких і японських дипльоматів, яких вигнано майже зо всіх американських держав. Їм не тільки не буде вільно оставати в Арґентині, але арґентинський уряд не дозволить їм навіть переїжджати, хібаб вони мали пропуски переїзду від урядів Злучених Держав та Великої Британії. Проте Арґентина ще далі є в дипльоматичних звязках з Державами Осі та заступає інтереси Італії в Ґватемалі, Гондурас, Нікараґуа, Коста Ріка, Панама, Канада та Колюмбія.

БАЛЬОНОВА ЗАХОРОНА.—Такого військового бальону вживається для обсервації на більшу віддаль. Бальон, поданий на світлині, находиться десь на західньому побережжі. Він обсервує море й розглядає, чи не збираються японці атакувати.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ОБІЩЄ ДЕМОКРАТИЧНИЙ ЛАД В ПОЛЬЩІ

ЛОНДОН. — На відкритті новоуконституованої польської Ради Народової премієр Сікорскі виголосив промову, в якій торжественно заявив, що будуча повоєнна Польща буде мати справді демократичний устрій, з адміністрацією відповідальною перед народом та з рівною справедливістю для всіх. Сікорскі натаврував всі диктаторські і тоталітарні режими. Спікером цеї Ради Народової вибрано Станислава Ґрабского, відомого україножера, який колись голосив, що всіх українців в Польщі треба до 25 літ винародовити. Для його політичної роботи совєтські власти випустили його недавно з концентраційних таборів і дозволили виїхати до Лондону.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Theree months	$2.50

Наївне Недобачування

Хочемо звернути увагу на щось таке, що своїм підходом до справи дуже нагадує українську льоґіку, з якою приходиться стрічати у ріжних випадках і під ріжними видами. Отже хочемо нагадати розпучливі слова американського сенатора Чавеса з Ню Мексико в справі траґічного положення американських вояків, що боряться на Филипинах і мусять гинути, згл. уступати, не зважаючи на геройську поставу, бо не мають свіжої помочі. Отже, каже сенатор, це прямо неможливо витолкувати американським матерям, що мають синів на Филипинах, як це є, щоб ми моґли посилати військо до Аруби, Ісляндії, Ірляндії чи Яви, а зброю до Лібії чи Росії, а не могли вислати літаків і вояків на Филипини.

Як бачимо, справа на перший погляд дуже ясна і проста. І дуже переконлива, коли зважити, що так дійсно є. Бож кожного дня читаємо про американських борців на Филипинах і про ґенерала МекАртура, як то вони по геройськи ставлять опір переважаючим японським силам, а заразом дивуємось, чому ми не пішлемо їм яких сто тисяч свіжих вояків та яку тисячку свіжих літаків, щоб вони могли прогнати ворога, та чого вони певно доконалиб, якщоб таку допомогу дістали.

Та якби цьому не дивуватись, то як тільки трохи застановимось, мусимо припустити, що прецінь у Вашинґтоні не сидять вороги Америки і тих вояків, що так по геройськи обороняють Филипини. Теж не можливо припускати, щоб військові начальні кола не бачили того, що кожний з нас бачить. А коли так є, то очевидно мусить бути якась велика перешкода, що не дає нашій начальній команді спромоги вратувати наразі Филипини і післати тамтуди більшу воєнну силу. Це правда, що цього може хвилево не второпати мама того чи другого вояка, що бється на Филипинах і якого життям вона журиться. Та зате тяжко зрозуміти, щоб такого не добачував американський сенатор. А виходить, що й сенаторови це тяжко зрозуміти, та що і йому треба пояснити, що до Филипин не посилаємо більшої допомоги тільки тому, що наразі нема способу, як її тамтуди вислати. А що можна висилати американську допомогу на інші ворожі фронти, то тамтуди її й висилаємо.

Ось цей приклад вказує наглядно, як поверхово глядять нераз і визначні люди на важні проблєми чи ситуації, та скільки шкоди вони завдають, коли не пробують, а може задля якихсь причин і не хочуть, розуміти справ так, як їх треба розуміти. Ось таке нерозуміння, чи нехіть до зрозуміння, часто наносять великої шкоди в таких моментах як теперішній тим, що вносять у загал зневіру до свого проводу. А колиб таким духом перенявся ще, борони Боже, вояк на фронті, то тоді вже не можнаб навіть мріти про якусь перемогу. Та, на щастя, такі випадки в Америці є виїмкові.

Індентифікація Чужинців Закінчується

Урядова програма ідентифікації **чужинців з ворожих держав** вже переведена в 8 західних стейтах. В інших частинах країни має закінчитися на 28. лютого. Хоч під час переведення програми, яка зачіпає приблизно один міліон осіб, було мало замішань, визнано потрібним повторити деякі точки загальних розпоряджень та виснити інші, які виникли підчас переведення праці.

Переглянуті розпорядження виясюють, що тільки чужинці німецької, італійської або японської національности мають зголоситися за посвідками ідентифікації. Чужинці, які зареєструвалися в 1940 р. як австрійці, корейці або як піддані бувшої Австро-Угорської імперії, не мають реєструватися, якщо вони в дійсности не є німецької, італійської або японської національности. Наколи вони помилково підчас реєстрації чужинців в 1940 р. заявили себе громадянами або підданими Німеччини, Італії або Японії тому, що не були певні своєї приналежности з огляду на зміни в Европі, вони повинні зареєструватися, хіба що до цього часу їх приналежність була виправлена в записках департаменту справедливости. У всіх подібних випадках буде переведене відповідне слідство й коли буде встановлена правдива приналежність чужинця, попередня запись буде виправлена.

Обговорюючи програму ідентифікації, ґенеральний прокуратор, Френсис Бидл, пояснив, що хоч вона є „новою й важною частиною праці для безпеки Америки", чужинці ворожих держав не відокремлюються для обвинувачень чи підозрінь. Він пояснив, що згідно з програмою ідентифікації, „особи, які не своїми стараннями технічно стали „ворожими чужинцями", а не є під підозрінням, будуть бережені перед справедливістю й переслідуваннями, що можуть повстати в наслідок помилки ідентифікації. З тим же наміром департамент справедливости накладає дальше обмеження на кожного ворожого чужинця, який може навмисне порушувати наші закони. Маючи на увазі ті два завдання, означую програму ідентифікації як частину завдання для безпеки Америки, безпеки країни проти малої меншости ворожих чужинців, які можуть спричинювати шкоду, та безпеки великої більшости чужинців, які не є під підозрінням".

Ґенеральний прокуратор попереджає населення, що чужинці не повинні бути переслідувані тільки тому, що вони є чужинцями. Він заявив, що ФБІ та інші відділи департаменту справедливости займалися досі питаннями шпигунгунства, саботажу, або діяльністю пятої колюмни і надалі будуть на поготові.

„Хочу зазначити", казав він, „що переслідування чужинців — економічне чи соціяльне — може бути дво-січною зброєю. Подібне переслідування може легко втягнути людей, тепер льояльних нам, до пятої колюмни. Економічна дискримінація льояльних чужинців позбавляє нас фахових, працездатних робітників, що набиратиме більшого значіння з бігом часу. Тим також позбавляється тих людей засобів до життя. Льоґічним наслідком політики економічної дискримінації є те, що ті люди стають публичним тягарем. Це є цілком непотрібне. Не забувайте, що в державах „осі" та контрольованих ними країнах все ще є багато американців. Не треба давати державам „осі" ніяких підстав для переслідування невинних американців, що там живуть.

„Також памятаймо, що велика більшість так званих ворожих чужинців прийшла до нашої країни з тих самих причин, що й наші батьки — щоб уникнути перслідувань, щоб користуватися привілеями й обовязками демократії, щоб виховувати своїх дітей в свобіднім світі. Ці люди є льояльні нашим ідеям, льояльні нашій формі правління. Ліпше підтримати цю льояльність, ніж підривати її. Треба судити людей по тому, що вони роблять, а не по тому, хто вони є".

В таких стейтах вже переведено програму ідентифікцаії: Каліфорнія, Ореґон, Вашинґтон, Невада, Арізона, Монтана, Юта та Айдаго. В інших стейтах **останнім днем для подання аплікацій є субота 28. лютого.** Ворожі чужинці, які не виповнять аплікацій на посвідки ідентифікації у визначений термін, підлягають суворим карам, включно інтернованню на час війни.

Війна і Безробіття

(Докінчення)

Щоби в мирних часах затруднити всіх людей, треба булоб, щоб люди купували далеко більше продуктів, ніж вже купували. Але збільшене купування відразу приспішувалоб механічні удосконалювання і з черги кликалоб за іще збільшеним купуванням. Вкінці прийшлоб до того, що всі наші щоденні потреби і предмети ми мусілиб удвоє більше купувати, ніж передтим. Ми мусіли6 мати по два авта, або викидати на смітник ще зовсім добре старе авто. Мусілиб викидати на смітник добру одежу, або завалювати накопиченою одежею свої шафи. Мусілиб робити те саме з нашою хатною обстановкою, з нашими домами і з кожною іншою річчю.

Таке споживання не далоб нам ніякої приємности. Бо нігде правди діти кожна річ, яку ми купуємо, мусить бути здобута належним зусиллям, а також мусить дістати відповідну частину нашого часу, щоби ми могли до неї привязатись. Інакше вона замісць приємности, викликує в нас перевтому і несмак. Крім того таке нагальне, марнотравне споживання в засаді є неморальне. Бо кожний продукт містить в собі не лиш працю, з якою серед високо розвиненої техніки можна остаточно обходитись розстратно, але містить в собі також сирівець, який є витвором землі-природи і з яким треба обходитись економічно, коли не хочемо тим оскорбити будучих поколінь.

Найкращим ліком на це заплутане положення булоб вкорочування робучого часу. Замісць вісім годин денно, працювати, сім, шість, пять, чотири... Але і вкорочування часу натрапляє на перешкоди психольоґічного характеру. Незаперечним фактом залишається те, що люди, задля власного щастя й фізичного та психічного здоровля, мусять працювати, мусять змагатись з життям. Так як наш шлунок вже природою збудований так, що потрібні соки він мусить витискати шляхом мозольної праці з обємистого своєю скількістю корму, так і душа наша створена Творцем в той спосіб, що для свойого здоровля і духового удосконалювання вона потребує змагатись з ріжними перешкодами та в розгарі тих змагань приготовляти себе до вищого трансцедентного завдання. Колиб замісць обемистого корму ми в шлунок вливали маленькі краплини ріжних живин, та вкладали маленькі піґулки сконденզованих мінералів потрібних до життя, то довго ми не вдержалиб чоловіка при повнім здоровлю. Баґато орґанів людського тіла, яких завданням є перетравлювати корм й перемінювати його на конечні до життя соки, здеґенерувалисяб. З ними почалоб вянути ціле тіло. Подібне станеться з нашою душею, коли ми в її нутро зачнемо лише шляхом теоретичного навчання закидати готові формули і засади, а не дамо водночас їй нагоди ті засади і формули загартувати в дійсній життєвій боротьбі. Забагато вільного часу і занадто запевнене даним суспільним ладом життя, спричинює духовий розклад людини.

Борсаючись в сітях тих противорічностей і інстинктово відчуваючи, що ні одна розвязка на далеку мету не є добра, люди даються повертати в напрямку такої продукції, яка забирає багато часу і багато зусиль, а проте не підганяє нас в напрямку матеріяльного споживання. Така продукція є власне воєнна продукція. Вона розвязує справу нечинних фабрик, бездільного капіталу і безробітних людей. Вона розвязує справу надмірного вільного часу і завеликого суспільного обезпечення, вона розвязує справу круговоротного матеріяльного споживання. Вона це все розвязує за ціну... крови, смерти міліонів людей, нужди, хворіб. Нині нема безробіття. Батько родини не сивіє з журби, як дістати працю і прокормити родину. Молодий хлопець не думає лише про спорт і дівчат, але слідкує за тим, що діється по касарнях, на фронтах. На його плечі звалюється важний обовязок грудьми охоронити край перед ворогом. Ціла нація потрясена до самого споду і кожний її член дістає приємне почуття своєї ужиточности, а не прикре почуття зайвости.

Що буде по війні? — Це є головним питанням, на яке Берл Муді старається в своїй книжці „Бум, ор бост" відповісти. Вже сам заголовок, який по українськи значить: „горячкове промислове оживлення, або руїна", є відповідю на це питання. Він каже, що по війні треба буде повною парою працювати, щоб запобігти безробіттю. Фабрики мусять відразу перейти з воєнної продукції, на цивільну. Щоб це було довершене держава мусить втрутитись до фабрик і довершити цього переходу. Перейшовши на цивільну продукцію фабрики мусять цілий час вдержуватись в стані „буму", себто горячкового оживлення, інакше ціла наша система заломиться. Уряд змушений буде перебрати багато фабрик на своє удержання. Вслід за тим наступить частинний соціялізм.

Треба сумніватись, чи це врятує націю від того лябіринту ріжних перешкод, які вичислені вище. Як було згадано, приспішена продукція підганяє консумцію. Штучно прискорювана консумція, викликує ріжні психічні ускладнення. Також завелика суспільна безпека, в парі з легким прожитком, викликує розмягчення і розклад душі.

Як виплутається з цього наша динамічна західня цивілізація — важко передбачити. Чи витворить синтезу тих протипротивностей? Чи може заколише себе остаточно до нечинности так, як заколисала себе стара китайська, чи гінкуська цивілізація? А може знищить все довкруги себе, щоб на руїнах зачинати нову будову?

НЕ СПРОМОГЛИСЬ НА ВІДПОВІДЬ

Хто добре роздумав остааню радіову промову президента Рузвелта, той мусів завважити, що вона ріжнилась дещо від інших його промов тим, що була незвичайно спокійна. Виминено у ній всякі апелі до чуття, а зате предложено повно фактичного матеріялу і арґументів, що мають і повинні промовити до розуму. Саме на тій розумовій калькуляції збудував през. Рузвелт свою заповідь щодо офензиви Обєднаних Держав, на яку не прийдеться уже довго ждати.

Те, що в Японії пробують збувати ось ту промову і поґрозу през. Рузвелта насмішками, вказує на те, що змальована президентом міжнародня ситуація та заповіджена офензива є правдиві. Нема отже що відповідати, бо требаб було наводити факти і дати і ними опрокидувати те, що сказав през. Рузвелт. Того нема. Тому і збувається це легкодушним і жартобливим трактуванням промови.

В Німеччині націстівська пропаґанда розправилась з промовою президента дуже просто. Поїхала на проти-жидівськім конику і заявила, що през. Рузвелт не руководиться у своїй політиці справжніми американськими принципами і заповідями Юрія Вашинґтона, а тільки „юдейсько-капіталістичним деспотизмом".

В подібний легковажний спосіб висказалась про промову президента теж й італійська фашистська пропаґанда, що каже, що промова през. Рузвелта це „льоґічне продовження звичайної американської пропаґанди".

Та, щоб не було, а таки тяжко націстам закрити той страх, який вони мають перед американською воєнною продукцією. Вони тільки подають, що якаб вона не була велика, то вони вже перевищили. І ось тут видно найкраще, як вони цього лякаються. Бож ніхто в Америці не легковажить собі німецької воєнної підготовки. Навпаки, можна сказати, що ту справу може ще переборщують і приписують Німеччині більшу силу, ніж вона її має. Та проте холодні розрахунки переконають кожного безстороннього обсерватора, що під оглядом продукції ніхто в світі не може зрівнатись з Америкою. Ось ту американську продукційну перевагу Держави Осі скоро відчують. Це їм заповів през. Рузвелт виразно у своїй промові. Тому саме ворожа пропаґанда хотілаб це закрити і збути промову президента легковажними заввагами, бо на ніщо інше її не стати.

ГАНОЇ

(За Йосифом Томаном).

Була половина січня. Тропікальне сонце пражило від ранку, що „нгуої дунг" або „люди білих лиць" не ходили пішки вулицями. Перед готелем стояло щось десять двоколових рікш, а біля них чекали босі анаміти, лише в коротеньких штанцях і широкім капелюсі, плетенім із пальмового личка.

— Се! Се оі! — кликали на мене, ледви я вийшов із дверей готелю. Просили, щоби сідати в їх рікшу. Були тут тяжкі двоколісні візки із залізними обручами, якими їздять лише туземці, а білі люди називають „пус-холєра". Та тут стояли також гарні, легонькі візки на високих колесах із кавчуковими обручами, вистелені червоними подушками. В них їдеться вигідно, наче в діточім візочку.

— Се као-су! — кричав один наперед одного та прикочував до мене свої гарні рікші з кавчуковими колесами.

Я сів до одного з візків. Анаміт глядів на мене допитливо, щоби довідатися, куди має їхати.

— Рі ді Ґран Будда, — кажу — розумієш?

— Вань, — відповів і пустився бігцем.

Слово „вань" в анамітській мові значить „так", одначе воно може значити також „ні". Відповідно до того, що собі анаміт думає. Він попросту відповідає, що чув, одначе майже ніодин із тих кулі в усьому Індокитаї, які відвозять скоро й дешево, не розуміє приказу, бо не знає французької мови.

Я був перший день у Ганої та хотів почати оглядати це місто відвіданням святині великого Будди, який є охоронителем міста. Я знав лише недокладно, що ця святиня є десь далеко за китайською дільницею, одначе мені не було відомо в котрім напрямку.

Анаміт біг широкою вулицею европейської дільниці, в якій саме відчинювали крамниці. Потім завернув до дільниці корчастих дерев і їхав попри озерце. Посеред міста на границі між европейською частиною та дільницею, в якій живуть туземці, розтягається водна рівнина, що вилискується в сяйві тропікального сонця. Начеб маляр облив у ній свою палєту, так міниться всіми барвами. Густа, висока алея вдирається довкола того озерця та відбиває своє верховіття в спокійній прибережній воді, синявою неба мчаться білі хмариночки та пливуть спровола плесом води, а посеред озерця на острівці стоїть біла, восьмигранна паґода (капличка) з червоним дашком. Біля протилежного берега на іншому острівці, до якого з алеї веде луковато вигнутий місток, інша капличка відбиває свої білі стіни в озері. Це паґода Нґо-сон, або святиня кисти, осередок учених священиків, у якому віруючі покланяються ґенієві Влн-Ксуонові, опікунові літератури. Це Ганойське озеро найгарніше в тропікальних околицях. Зз ним може рівнятися хіба озерко в Канді на Цейльоні.

Тихо було довкола. Босі анаміти бігли тихонько зі своїми рікшами тінистою алеєю. Тихонько звеніли лише милі звуки їх здвіночків, якими перестерігали прохожих.

Моя рікша віхала до дільниці анамітів і китайців. Було там наче в улиї повному людей та дивенних річей. Був це образ східніх сердньовічних часів, в якому не було ні сліду нової цивілізації. Низькі домики, в більшости деревляні, творили вузькі вулички, які перепліталися та спливалися в суміш. Тут чужинець почувався пропавшим. По обох боках були однакові крамнички, що сягали глибоко в дім, що рівночасно були робітнями ріжного ремесла. Китайські написи, золоті, чорні, червоні висіли над крамничками або гойдалися на бамбусових тичках над хідниками. Образи оленів, буйволів, тигрів, слонів, цвітів, звізд, овочі були намальовані на деяких вивісках, а кожний мав своє значіння для власника крамниці, щоби йому приносив щастя й охороняв його перед злими духами. Великі китайські лямпіони завішені над входами, барвні реклями й усюди китайське письмо, яке є виразним декоративним мотивом, це все додає вулицям туземної дільниці святочного вигляду.

Написи над крамничками мають цікавий зміст: над торговлею написано: „Ліс хризантем" або „Щасливий добробут", „У злучених чеснот", „У джерела щастя" і подібні. Анамітські та китайські цукорники означують свої крамниці написами: „Запах фіялок", „Запах орхідей", „Павільон цвітів" або „У щасливої краси". Торговці матерій означили свої крамниці назвами дуже приманчивими, якими міг би дати заманитися лише той, хто не знає обманчивих прикмет китайських торговців. Над їх крамницями читаємо: „У чесного зарібку" або „У десяток тисяч досконалостей". А над аптикою пишається напис: „Палата довгого людського віку". Крім ріжних мастей, яких виріб є тайною аптикаря, аптикар продає напитки кохання, сушені курята, на яких є лише шкіра й кости, а які хоронять перед злими духами, гадючі зуби із закляттями, тигрові хвости для охорони хат перед тим усвяченим хижаком, леопардові кигті, які приносять щастя. Головнож попитують в аптиках за двома кісточками, що їх тигр має на кінці карку. Коли анаміт має ті кісточки зі собою на дорозі в джунґлі, він зовсім безпечний перд нападом тигра.

В сутеринах домиків були малі китайські гостинниці з дивовижними стравами, що були виставлені на виставах. Про ласощі подбали тут іще й інакше, бо вулицями ходили кухарі та носили на бамбусових тичках переносну кухонку, в якій варили страви та продавали їх прохожим.

— Соді Ціяо! — кричали, захвалювали зупу, варену з рижу, стручкових ростин і кусків салямі.

— Ля! Те! Люа! — відзивався здалека голос вуличного крамаря, що продавав шовкові матерії. Його все окружали гарні дівчата, що жадібно гляділи на його крам.

(Кінець буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВІЙНА Й ПРОФЕСІЇ

Коли асентерункові ради почали звільняти від військової служби провідників робітничих юній, публична опінія приняла розпорядок мовчки. Мало хто хотів про нього говорити. Виїмок становить відомий колюмніст, генерал Гю Джансон, котрий заявляється за те, щоб таких робітничих провідників звільняти від служби лише тоді, коли їх праця конечна для уряду і їх іншими заступити не можна.

Предсідник Американської Федерації Праці вже заявив в імені провідників її юній, що вони не хочуть звільнення для себе.

Дехто добивається такого самого заряджения щодо радія й преси. І газетярі вже заявляють, що вони в цій справі покладаються зовсім на уряд, щоб він вирішив, котрого з них служба в газетярстві є необхідна для інтересу уряду йкотрий зних є незамінний.

НЕБАЖАНИЙ

Американська воєнна фльота усунула з фабрики, нанятої фльотою, Джорджа Детереджа, інжиніра, бо, мовляв, небажано, щоб він мав доступ до робіт і матеріялів департаменту фльоти.

По чім уряд оцінив, що Детерейдж є небажаний під тим зглядом? Які признаки рішили про таку клясифікацію? Детерейдж признався під присягою до таких річей: він був командантом тайної організації, званої Лицарі Білої Камелії. Він присвячувався розгляданні "жидівського питання". Він удержував звязки з організаціями подібної натури й з ними пробував організувати "американську націоналістичну конфедерацію", для котрої вибрав за знак свастику. Він обмінювався літературою з подібними організаціями в Німеччині. Він конферував з німецьким консулем у Сан Франціско.

На основі такої "діяльности" уряд приняв його за людину, що стоїть на становищі противлежнім від американської традиції рівности й свободи.

ДІЛИ Й ПАНУЙ

Доносять до „Ню Йорк Таймсу" з Туреччини, що туди приходять вістки про поважні непорозуміння між Мусолінієм і Гітлером за Хорватію. Мовляв, німці піддержують групу „усташів", а італійці Павеліча. Між Павелічом і „усташами" з того приводу розрив.

Як покінчиться розрив між Павелічом і „усташами", можемо собі легко уявити, коли пригадаємо розмірні сили Гітлера й Мусолінія. Очевидно, якщо непорозуміння між Мусолінієм і Гітлером серіозне. Можливо, що це тільки хитра гра цькувати хорвата на хорвата, щоб лекше кермувати всією Хорватією.

ЧОМУ БЮТЬ?

Американський письменник Ерскін Колдвел написав на основі свого кількамісячного побуту в Росії цікаву книжку про Росію в війні. Має він наприклад цікавий погляд на те, чому російські армії бють німців. Каже, що просто тому, бо вони ніколи не чули пропаганди про непереможність німців.

У світлі того погляду можемо собі тепер представити, яку вагу має пропаганда прихильників націзму про непереможність Гітлера.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Японське Летунство

Теперішня війна на морю виказала понад всякий сумнів, що подібно як на суші, воююча сторона, що не має хочби хвилевої і льокальної переваги в повітрі, є засуджена на поразку, без огляду на свої морські сили. Це бачимо найкраще на прикладі нашої війни з Японією. Тому цікаво тепер пізнати, що писали в Европі про японську повітряну силу до вибуху цеї війни. Отже в Европі уже давно застановлялись над тим, скільки японських літаків зможе полетіти в повітря й як далеко потраплять вони перелетіти та з яким ладунком. Перед китайським „інцидентом" говорено, що японці не тільки що не уміють літати, але ніколи літати не навчаться. Скісні очі мали би їм унеможливлювати цілити з повітря. Одначе пізніше переконались, що справа мається інакше, хоч одного разу японські летуни через помилку збомбардували колюмни власного війська, причім згинули 4,000 японців. Тепер одначе це вже майже не трапляється, а японські летуни бомбардують з літаків значно цільніше і то часами коштом власного життя. На основі провірених інформацій можна сказати, що Японія посідає добре розвинутий летунський промисл. В Японії існує 14 осередків летунської продукції, що находяться в руках великих фінансових домів Мітсуї і Мітсубіші, одначе урядова контроля є така велика, що можна їх вважати державними інституціями. Як великі є деякі з тих заведень свідчить про те, хочби такий дрібний факт, що концерн Мітсубіші дає у своїх фабриках заняття 6,700 урядовцям і канцелярійним працівникам при продукції літаків.

Видатність японської летунської продукції виносила перед роком 150 літаків і 335 летничих моторів місячно. Від хвилі приступлення Японії до „осі" японська продукція зросла і тепер виносить коло 250 літаків і 500 моторів місячно.

Летунська продукція в Японії від довшого часу виказує стало зріст; у 1937 р. виносила вона ледви 1,000 літаків і 2,000 летунських моторів, почім розвій її постійно зростав, а в році 1940 виказував 2,100 літаків і 4,500 моторів. Японці взяли собі за ціль продукувати 4,000 літаків і 8,000 моторів річно. З огляду одначе на недостачу відповідної скількости машин і неможливість одержання в потрібних кількостях декотрих складників і сирівців, ці цифри ледви чи будуть осягнені.

Ахілевою пятою того промислу є недостача оригінальних типів літаків як і моторів. У тій ділянці японці не потрапили випродукувати нічого свого власного і тому послугуються европейськими взірцями, а також американськими, але перестарілими. Наприклад найновіший ловець і нурковий бомбовець Мітсубіші 96, ровесник Спитфаєрів, Горікенів і їхніх німецьких і американських ровесників, заосмотрений є в 550 кінний мотор Котобуко, котрий є понострих англійським Юпітером-Бристоль сперед кількох років, продукованим тепер японською фірмою Накаіма. Один тільки тип „98", що є розвитком славного японського літака Карігане (Дика Гуска), котрий перелетів у своїм часі з Токіо до Лондону, зближається до европейських типів. Є то двоособовий бомбовик, одномоторовий і належить до випосадження сухопутньої армії. Решта типів є значно гірші. Щодо бомбовиків, то вони представляються ліпше. Як маринарка так і сухопутня армія мають до розпорядимости бомбовики Мітсубіші 96, випосажені в 2 чотирнадцятицалеві 1,000 кінні мотори Кінсеї кожний. Його скорість виносить 250 миль на годину і може взяти коло 6,060 кг. бомб.

Загалом під теперішню хвилю Японія розпоряджає близько 5,000 воєнними літаками.

Японія не посідає летництва як відрубної і незалежної галузи збройної сили. Подібно як у Злучених Державах, в Японії летництво поділене є між сухопутну армію і маринарку, причім всякі типи літаків входять в склад формацій „сухопутних" і „морських".

Японська армія в Манджурії і Китаю розпоряджає 1,380 літаками. Поза це 700 літаків армії, приділених є до оборони японського архіпелягу, а 200 стаціонованих є на Сахаліні.

Японська маринарка розпоряджає 1,460 літаками. Летунський персонал, у маринарції як і в армії, числить 6,000 пілотів, а загал летунських військ виносить 58,000.

Армія має 19 летунських баз в Японії, в Кореї і на Формозі, дві в Манджурії й одну на Сахаліні, а вкінці 35 в окупованих частях Китаю.

Маринарка посідає 31 летунських стацій, а також 6 летнищ. Поза це Японія розпоряджає трьома т. зв. „транспортовцями гидропланів".

Розвиток новочасного японського летунства датується менше-більше від семи літ. Передтим було воно нечисленне з хвилею вступлення на дорогу воєнних підбоїв у Китаю та деінде посідання великої кількости летунського персоналу сталося наглячою справою. Повстали численні школи і летунські курси, а все те під найстислішою контролею уряду.

НОВИЙ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН ДЛЯ ФЛЬОТИ. — У Гротоні, в стейті Конетикот, спущено оноді на воду підводний човен „Албакор", основи під котрий заложено щойно 21. квітня.

НЕ ЗАБУВАЙМО ЗА РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

На останній поклик поспішили зо замовленням рекордів з українськими піснями, що мають бути відспівані й зарекордовані під проводом проф. Олександра Кошиця, зголосили замовлення: Хор ім. І. Котляревського в Гемтремк, Міш., $10; Михайло Трещ з Дітройт, Міш., $10; Михайло Мазяр з Пайн Буш, Н. Й., $10.

Попередно проголошено $1,728.98.

Проситься памятати за цю важну справу і надсилати дальші замовлення і жертви.

ЗА КОМІТЕТ РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ:

Т. Каськів,

600 High St., Newark, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВЕСТ НЮТОН, ПА.

Відділ 255 У. Н. С. в допомогу краєви.

Братство св. о. Николая, відділ 255 У. Н. Союзу, закупило зо своєї каси Бонди Оборони на суму $400. Крім того члени Братства закупорують ще бонди кожний для себе, щоб і таким способом допомогти Америці виграти війну. Закуплено теж „Історію України" М. Грушевського, призначуючи її для місцевої Гай Скул. Ще згадаю, що був у нас минулого тижня п. Дмитро Білецький, організатор У. Н. Союзу, і при його співпраці вдалось нам зорганізувати більше число членів до У. Н. Союзу.

Василь Світний.

ПАЛМЕРТОН, ПА.

Союзовці для оборони нашого Краю.

Не остались позаду і ми в нашій громаді й сповняємо наші обовязки. На річних зборах Бр. св. О. Николая, відділ 369. У. Н. Союзу, рішено закупити бонди оборони за 500 долярів на оборону нашого краю. Уже багато наших українців закупили Бонди Оборони. Булоб добре, якби те все зсумувати, щоб знати скільки закуплено бондів в нашій громаді. Всі ми добре розуміємо, що маємо доложити всіх наших сил, щоби можна було перемогти всіх ворогів нашої держави. Тому взиваємо всіх місцевих союзовців, щоби помагали державі чим хто може. Наші жінки, сестри при церкві св. Володимира Великого пішли з колядою на Різдво і зібрали поверх 100 долярів на А. Ч. Хрест. Памятаймо, що тепер не пора на роздори. Треба братись усім до праці. Треба помагати, чим хто може, щоби наші прибрані Вітчині забезпечити волю.

Михайло Куба, секр.

ЯК ПОШИРЮЮТЬ СЕРЕД АМЕРИКАНЦІВ ЗНАННЯ ПРО УКРАЇНУ?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Сиракюз, Н. Й. — Українське Товариство „Січ", відділ 39 У. Н. Союзу, ухвалило на зборах купити два примірники „Історії України" М. Грушевського в англійській мові, з яких один примірник буде даний одному з американських сенаторів, а другий подарований місцевій публичній бібліотеці.

СТАФОРД КРИПС ПРО ЗАХОДИ АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Новоназначений провідник нижчої парляментарної палати в Лондоні, сер Стафорд Крипс, виголосив в тій палаті промову, в якій сказав, що Англія мусить взяти в тій війні тотальну участь, коли хоче успішно боротись з тоталітарними державами. Себто всі англійці як один мусять всі свої услуги і все своє майно віддавати для війни. Крипс теж говорив, що Британська Індія дістане певні політичні полекші від Британії.

НІМЦІ ХОЧУТЬ ПОСВАРИТИ ВІШІ З АМЕРИКОЮ

ВАШИНГТОН. — Підсекретар стейту Сомнер Велес заявив на пресовій конференції, що французько-американські відносини є на тому самому місці, цебто в них ніщо не поправилося ані не погіршилося, одначе французька преса, контрольована німцями, старається за всяку ціну довести до погіршення французько-американських відносин. Німці є того переконання, що коли відносини Віші з Вашингтоном погіршаться, тоді зменшиться опір маршала Петена супроти німецьких домагань. Деякі чинники твердять, що Гітлер домагається французької фльоти, при помочі якої хоче викинути британців з Середземного моря.

Голяндія ані Злучені Держави не мають територіяльних посілостей на азійськім континенті; усі їхні територіяльні посілости на Пацифіку є окружені морем.

КНИЖКА ВОЄННОГО РОЗДІЛУ. — Гендерсон, адміністратор цін, оглядає першу копію книжки „Вор Рейшен Бук, Но. 1", що її буде вживати при закупні цукру.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

Союзові вісти з Клівленду і околиці.

Старання ворожих елементів підкопати довіря українців до У. Н. Союзу, не вдаються. А що так є, то на доказ цього окружний зїзд відділових урядників пляную зорганізувати сотні нових членів, у відповідь нашим ворогам на їхні клевети.

Свого часу одна польська газета розпустила ріжні фальшиві поголоски про У. Н. Союз. Ці поголоски були би можливо і зробили свою шкідливу роботу і внесли замішання між клівлендських українців, якби не щастя, що У. Н. Союз має в нашій громаді доброго сторожа в особі п. Шмаґали, який є тепер головним радним нашої орґанізації. Він то використав нагоду прибуття головного касієра У. Н. С., п. Р. Слободяна, в нашу околицю і скликав збори відділових урядників з Клівленду і околиці, які відбулися в пятницю, дня 13-го лютого в Українськім Народнім Домі при 14-тій вулиці. Хотяй наші урядники перемучені щоденною працею в фабриках, то проте зійшлися на сходини, щоби з уст головного урядника довідатися про дійсний стан нашої орґанізації. Всі відділи нашої громади були репрезентовані, а то: братство св. Петра і Павла, від. 102; сестрицтво Пр. Діви Марії, від. 112; тов. Заорозька Січ, відділ 251; тов. Просвіта, від. 260; тов. Шевченка, від. 291; тов. Івана Франка, від. 334; тов. Сокіл, від. 336; тов. Згода, від. 358; і братство Василія Великого, від. 364. Заступлені були рівнож відділи: 50-тий з Лорейн, 295-тий з Акрон, 180-тий і 108 з Лейквуд, Огайо. Крім відділових урядників присутними були представники Українського Банку, як адвокат Іван Тарнавський і другі. З передових українців прибули: адвокат Малицький, Василь Волянський, Андрій Барбер, Клим, п. Кухта, п. Ольховий і багато інших визначних місцевих поважних громадян і членів У. Н. Союзу.

Збори отворив головний радний Шмаґала, покликуючи головного касієра до слова. В одногодинній мові п. Слободян розбив всякі сумніви і ствердив, що ворожі наклепи є цілком безпідставні, бо У. Н. Союз є американською демократичною орґанізацією, хороненою правами і владою демократичної держави. Передав привіт усім зібраним і запевнив всіх слухачів, що Український Народний Союз і часопис „Свобода" не є і не були обвинувачені за якусь шкідливу працю на некористь нашої держави, яка під теперішню хвилю знаходиться у війні й яку ми боронимо з усієї сили. Одиноким „гріхом" членів У. Н. Союзу, говорив п. Слободян може бути хіба те, що посилають своїх синів до американської армії, купують бонди держ. оборони, складають щедрі жертви на А. Ч. Хрест і бажають свободи українському народови. Дальше, говорив бесідник, маєток У. Н. Союзу виносить тепер звиш $6,318,000 з чого 20% інвестується в американських державних бондах, а це саме вказує, що наша орґанізація є патріотичною американською орґанізацією. Як така, одержала без жадної перешкоди дозвіл від канадійського уряду орґанізувати членів до У. Н. Союзу. За самий рік 1941-ший маєток нашої орґанізації зріс на суму $392,000, і У. Н. Союз є 16-тою з ряду найбільшою добродійною орґанізацією в Америці. Отже не вірте ворогам, не витрачуйте нервів, не вірте ворожим наклепам, а стійте при У. Н. Союзі, давайте на Червоний Хрест і купуйте бонди державної оборони, а правда візьме верх, казав п. Слободян.

Підбадьорені такими словами головного урядника, представники відділів вивязали ширшу дискусію над добром і будучністю У. Н. Союзу., ставлячи ріжного роду запити, на які дістали вдоволяючі відповіди. Вкінці зібрані рішили повести кампанію за приєднанням нових членів і на внесок п. Степаника, урядника тов. Сокіл, від. 336, а попертим панею Ґабрівською з сестрицтва Пр. Діви Марії, від. 112, зібрані урядники ухвалили запросити спеціяльного орґанізатора, який має повести кампанію орґанізовання членів, а якому урядники дадуть всю можливу поміч і кооперацію і тим замкнуть рота нашим ворогам. На кінець промовила до зібраних головна радна У. Н. Союзу, панна Ґеновефа Зепко з Акрон, Огайо, закликаючи родичів вписувати своїх дітей до У. Н. Союзу. Хоч молоденька ще, але розсудна, заявляє присутним, що візьметься до орґанізовання української молоді в Союзові ряди, щоби приготовити ту молодь перебрати на себе ту прегарну, сильну орґанізацію в будучности, яку батьки наші мозольною і витревалою працею поставили на так високий ступінь величности. Бажається успіху нашій молодій орґанізаторці і дай Боже ще таких більше, а наш Союз піде дальше вгору. Правда не пропаде, а розкаже, чиї ми діти.

Лука Стахурський,
рек. секр. бр. Василія Великого від. 364 У. Н. Союзу.

Якщо якась комашка влізе до уха дитини, візьміть дитину до темної кімнати і держіть світло близько її вуха. Комаха вилізе з уха в напрямі до світла.

—o—

Продукція вугілля в Канаді на протязі перших 9 місяців 1941. року виносила 12,580,832 тони, підчас коли в тім самім протязі часу минулого року виносила вона лише 12,282,894 тонів.

РУТА

Наші народні пісні дуже часто згадують „зеленьку руту", як образ свіжости, здоровля, молодости. Видко, що вона була колись більше поширена по сільських квітниках, особливо на Придніпрянщині. Могла вона туди дістатися з Криму, де росте дико, так як у південній Европі та в північній Африці, на каменистих місцях. Тепер виперло її з квітників інше, краще, модніще зілля, хоч не все корисніше. Ще досі вживають рути аптики в сушеному виді (HERBA RUTAE), або її олійцю (OLEUM RUTAE) бо вона, рута, — цілюща ростина.

Головні її дієві складовини це етеричний олієць, рутова кислина та гірка рутина. Запах її не приємний, смак гострий, гіркий. Та частина гострих речовин пропадає при сушенні зілля (головно листя). Багато є недуг, де можна вживати руту. Найбільш ... на нервовий улад, зокрема на нерви очей і жіночої родниці, хоч замітний її вплив на всі нервові звої в черевній ямині. Вона помагає жінкам при місячних сплавах, є ліком на кольки, коли людину здує, як бється серце, на нервицю серця, як бє кров у голову, на завороти голови. Гостра гіркота гонить хроби з дітей та усуває падачку (епілепсію), коли її викликали хроби. Споживані свіжі листки, або її свіжий сік зміцняють зір, справляють його гостроту у старих людей та таких, що тяжкою працею очей їх ослабили. Не менше вона помічна у блідниці, на хронічний (перестарілий) катар легенів та коли за сильно і часто пре в міхурі віддавати сечу. Чистить вона також кров, коли хтось хорий на висипку, або коли кого обкидають чиряки. Свіжа рута охороняє проти яду скаженого пса, вона протиділає скаженині.

Лікарі рідко записують руту хорим, бо головна її сила в свіжім виді, а аптики свіжої рути не держать. Не радячись лікаря, треба з рутою бути обережним, бо рута підозріла ростина. Є вона слабим трійлом, небезпечним ліком тоді, коли його зажити забагато або часто. Насіння не можна давати більше на раз, як двосотну частину декаґрама. Свіжих листків або соку можна без небезпеки взяти в себе і пів декаґрама. Сировина дуже гостра, так, що від приложених листів червоніє та завогнюється шкіра. Тимто свіже сікане листя дають по дрібці на хліб із маслом або поливають звичайною водою. Олієць (3 до 4 каплі нараз) дають на цукрі. Пють також напар (не вивар, або олієць — випаровує) сушеного в тіні листя. Воно не таке вже небезпечне, бо велика частина гострих речовин пропадає з зілля при сушенні.

Через гостроту рута є антисептичним (проти гнильним) засобом. Соком, розведеним водою, можна полоскати боляки уст і горла, можна робити оклади на боляки на тілі.

Сушену руту дають до купелів, попри внутрішні ліки, особливо тоді, коли хто терпить на лишаєву висипку, що свербить, на чиряки. До натирань спаралізованих частин тіла вживають крім рутового олійцю, ще й рутового оцту. Оцет можна з неї робити, коли три декаґрами гарно висушеного й добре в коробці перехованого листя залити гарячим оцтом так, щоб зілля було цілком закрите. Оцет треба держати у шклянній, добре закоркованій посудині.

Рута засаджена раз на сухому соняшному чистому від буряну місці, вона буде держатися роками. Коли восени почне земля замерзати, треба її трохи прикрити листям, соломою чи смеречиною. Вона тоді скоріше на весну розвивається.

„СЛІПА" ТОРПЕДА ВБИВАЄ ЧОТИРЬОХ. — Кілька годин після того, як знято цю світлину, ця японська торпеда вибухла й вбила чотирьох вояків. Як її зобачено на березі моря в Арубі, всі були певні, що вона ніколи не вибухне. На світлині її оглядають офіцир з англійської та офіцир з голяндської армії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 241., відбудуться в неділю, 1. марта, в 1. годині пополудні, в церковній галі на Герес Евеню. Взивається всіх членів, щоб явилися начас, бо є важні справи до полагодження. — Й. Гелошка, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Ню Брітен, Кон., помер дня 16. лютого 1942. р. по короткій недузі член і секретар Бр. св. Петра і Павла, від. 254. У. Н. Союзу,

СТАШКО АНДРУСЬО.

Покійний прожив 59 років. Був довголітним членом Братства. Був тихої вдачі.

В Америці в смутку полишив жінку Марію і двох синів: Романа і Богдана, і три доньки: Йосифу, замужну Андерсон, Елисавету і Надію.

Похорон відбувся в четвер, 19. лютого, з дому похоронного до пр. церкви Неп. Зачаття, а відтак при участи родини, знайомих та членів Братства на український цвинтар.

Відпочивай, Друже, у прибраній нашій Вітчині Америці і хай Тобі вільна земля Вашингтона буде легкою!

Юрій Зень, рек. секр.

В понеділок, 16. лютого 1942. р., в годині 4:30 пополудні, в недузі запалення по двох тижнях хоровання померла в шпиталю Розленд Комюніті

МАРІЯ БУБЕН,

членниця Тов. ім. Т. Шевченка, від. 335. У. Н. Союзу в Гарвей, Іл.

Покійна вступила до Тов. дня 11. листопаду 1934. року. Роджена дня 10. серпня 1892. року в селі Башня, повіт Любачів, Галичина.

Члени Тов., від. 335., як і усі члени церковної громади, були завсіди вдячні Покійній.

Оставила мужа Антона Бубена і пасерби Мирослава, Антона, Івана, Ірину, Михайла Бубен; рідну доньку Марію, зятя Олексу, та внуків Олексу, Володимира й Евгенію Гловацьких.

Похорон відбувся 21. лютого, в годині 9. рано до гр.-кат. церкви св. Михаїла на Вест Пулман, Іл., і на цвинтар Resurrection, Justice, Ill.

Нехай Всевишний буде Ій милостивий! Вічна Ій память!

Антін Бубен, секр.

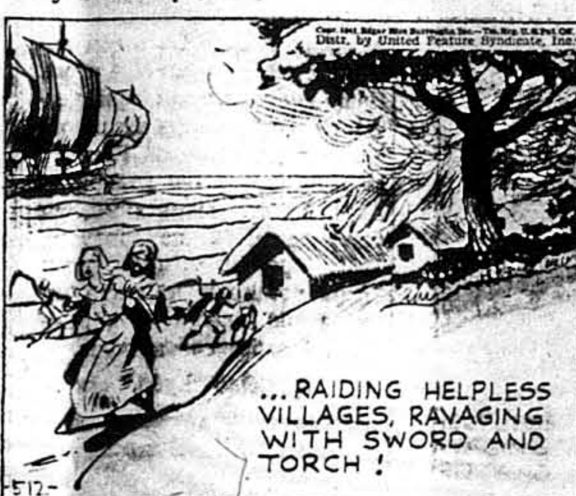
ТАРЗАН, ч. 512. Напади з суші та моря.

Пяні жадобою панування, брутальні пірати розгулялися по морю, нападаючи на спокійні кораблі та вбиваючи або беручи в полон їх пасажирів.

Рівночасно вони полювали на невільників, щоб ними заступити при веслах тих невільників, що погинули закатовані.

На суші вони нападали на селища, нищучи по дорозі все своїм мечем та вогнем.

І кожного дня Вилієно підходив до Тарзана та питав: "Чи готовий ти прилучитися до нашої забави"? Та одинокою відповіддю Тарзана був зимний погляд очей.